

Література

1. Ананьїн О. В. Принцип недоторканості державних кордонів у забезпеченні безпеки в Європі: ретроспективний аналіз / Наукове видання Збірник наукових праць Гілея : науковий вісник Зміст випуску 58 (2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/Gileya/2012_58/
2. Петренко П. Правові основи режиму охорони державного кордону України Юридичний журнал № 10/2010. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/print.php?id=3729>
3. Захаренко В. И. Правовое регулирование деятельности пограничных войск ФПС России по охране Государственной границы Российской Федерации: дис.. ... канд.. юрид. наук : 20.02.03 / Владимир Иванович Захаренко. – Москва, 1998. – 202 с.
4. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 2. – Ст. 5.
5. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 3 квітня 2003 року // Відомості Верховної Ради України – 2003. – № 27 – Ст. 208.
6. Курс адміністративного права України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. і дооп. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
7. Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні : постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.1999 р. № 48 // Офіційний вісник України – 1999. – № 3 – С. 14.
8. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 20 грудня 2000 року // Відомості Верховної Ради України – 2000. – № 40 – Ст. 338.

УДК 342.951 (043.2)

Нашинець-Наумова А. Ю., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Однією з важливих проблем зміцнення інформаційної безпеки як складової частини національної безпеки України є розвиток та вдосконалення її правового забезпечення. У сучасній юридичній теорії і практиці поняття «правове забезпечення», у тому числі і стосовно питань інформаційної безпеки України, використовується досить широко. Поняття інформаційної безпеки України розкривається як «стан захищеності національних інтересів України в інформаційній сфері».

Так, суб'єкти інформаційної сфери є її найбільш важливою і системотворчою складовою. Суб'єктами виступають фізичні та юридичні особи (громад-

ські організації, господарюючі суб'єкти, органи державної влади). Для реалізації своїх потреб або покладених на них функцій, суб'єкти інформаційної сфери вступають у взаємовідносини, різноманітність яких виражає всю багатогранність сфер людської діяльності. Інформація формується суб'єктами інформаційної сфери як для себе, так і для інших суб'єктів. Вона включає змістовну і представницьку складові. Змістова складова інформації відбиває її сутнісну сторону, пов'язану з відображенням реальної дійсності. Представницька складова визначає форму представлення інформації для передачі, забезпечення її адекватного сприйняття користувачем. Інформаційна інфраструктура є тим середовищем, яке забезпечує можливість збору, передачі, зберігання, автоматизованої обробки і поширення інформації в суспільстві. Як і будь-яка інша інфраструктура суспільства, вона відбиває досягнутий рівень розвитку громадських стосунків та науково-технічного прогресу. Інформаційна інфраструктура суспільства утворюється сукупністю: інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж зв'язку; індустрії засобів інформатизації, телекомунікації та зв'язку; системи формування і забезпечення збереження інформаційних ресурсів; системи забезпечення доступу до інформаційно-телекомунікаційних систем, мереж зв'язку та інформаційних ресурсів; індустрії інформаційних послуг та інформаційного ринку; системи підготовки та перепідготовки кадрів, проведення наукових досліджень [1, с. 125]. Основним об'єктом забезпечення інформаційної безпеки України є її національні інтереси в інформаційній сфері, які є сукупністю життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави.

На сучасному етапі життєво важливі інтереси особи полягають в реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, забезпеченні особистої безпеки, підвищенні якості і рівня життя, духовному і інтелектуальному розвитку, збереженні фізичного здоров'я. Життєво важливі інтереси суспільства включають зміцнення демократії, формування інститутів громадянського суспільства, досягнення і підтримка громадської згоди, підвищення творчої активності населення і духовне відродження України, підвищення ефективності економічної діяльності. Також інтереси держави полягають в захисті конституційного ладу, суверенітету і територіальної цілісності України, у встановленні політичної, економічної і соціальної стабільності, підвищенні економічної ефективності і господарської діяльності громадян, в створенні умов для успішного проведення соціально-політичних і економічних перетворень українського суспільства, у безумовному виконанні законів і підтримці правопорядку, створенні умов для економічного, політичного і духовного розвитку українського суспільства, а також організації міжнародної співпраці на основі партнерства [2, с. 264].

Досягнення життєво важливих інтересів нашої країни в інформаційній сфері пов'язано з протидією існуючим загрозам, під якими розуміється сукупність умов і чинників, що створюють небезпеку життєво важливим інтересам особи, суспільству і державі.

Таким чином, правова категорія «забезпечення інформаційної безпеки України» відбиває важливі специфічні риси процесу пізнання даного явища як однієї з важливих функцій держави.

Інформаційна функція держави здійснюється в певних формах і за допомогою спеціальних методів. Правові форми реалізації інформаційної функції держави потрібні для проведення заходів, що вимагають участі усього населення або більшої його частини. У цих випадках у формі закону або іншого нормативно-правового акту держава надає своїй волі загальнообов'язкове значення і доводить цю волю до всіх зацікавлених осіб та усього суспільства. Держава прагне реалізувати свою волю в конкретних владних повноваженнях, використовуючи при цьому правозастосування та охорону.

Висновки. Отже, за результатами узагальнення теоретичних основ сутності інформаційної безпеки як складової частини національної безпеки, виявивши найбільш характерні її особливості, доцільно стверджувати, що основна складова національних інтересів України в інформаційній сфері включає дотримання конституційних прав і свобод людини і громадянина в сфері отримання інформації та її використання, збереження і зміцнення моральних цінностей суспільства, традицій патріотизму і гуманізму, культурного та наукового потенціалу країни.

Література

1. Манойло А. В. Государственная информационная политика в особых условиях: Монография / А. В. Манойло. – М.: МИФИ, 2003. – 388 с.
2. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М., 2000. – 395 с.

УДК 347.78 (477)

Новицька Н. Б., к.ю.н., с.н.с., доцент,

Новицька Ю.А., студентка,

Національний університет ДПС України, м. Ірпінь, Україна

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ НА ВІЛЬНЕ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Беззаперечно однією з основних ознак демократичного суспільства є вільний доступ до інформації, що передбачає правову обізнаність суспільства, яке може здійснити контроль за владою, а тому прозорість та відкритість